

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: **K. S., MBA**
bytem X
zastoupena Mgr. Janem Dáňou, advokátem
sídlem Václavské nám. 11, Praha 1

proti

žalovanému: **Finanční arbitř**
sídlem Legerova 1581/69, Praha 1

za účasti: **Generali Česká pojišťovna a.s.**
sídlem Spálená 75/16, Praha 1
zastoupena JUDr. Robertem Němcem, LL.M., advokátem
sídlem Jáchymova 26/2, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2019,
č. j. FA/SR/ZP/273/2017 – 38,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž byly podle § 24 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“) ve spojení s § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuty jako opožděné její námitky proti nálezu žalovaného ze dne 27. 8. 2019, č. j. FA/SR/ZP/273/2017 – 32 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl návrh žalobkyně na zaplacení částky odpovídající výši rozdílu zaplaceného mimořádného pojistného a vyplaceného odkupného, které zaplatila a které jí bylo vyplaceno na základě pojistné smlouvy č. 3860742113 uzavřené dne 17. 10. 2013 s osobou zúčastněnou na řízení, po níž se žalobkyně zaplacení této částky domáhala.

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že v řízení vedeném pod sp. zn. FA/SR/ZP/273/2017 rozhodl prvostupňovým rozhodnutím podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi o zamítnutí návrhu žalobkyně, neboť na základě shromážděných podkladů a po jejich právním posouzení dovodil, že pojistná smlouva č. 3860742113 je neplatná, avšak na základě důvodné námitky promlčení vznesené v řízení osobou zúčastněnou na řízení a po provedeném zúčtování plnění vzájemně poskytnutého stranami na základě této neplatné smlouvy, nemůže přiznat žalobkyni žádné plnění.
3. Dále žalovaný uvedl, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím držitele poštovní licence dne 5. 9. 2019. V prvostupňovém rozhodnutí byla žalobkyně poučena, že podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi může proti prvostupňovému rozhodnutí podat písemně odůvodněné námitky ve lhůtě do 15 dnů od jeho doručení. Dne 9. 9. 2019 obdržel žalovaný podání učiněné prostřednictvím e-mailu, které podle jeho obsahu vyhodnotil jako námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí. Protože toto podání nebylo podepsáno a neobsahovalo tak náležitosti, které musí podle § 82 odst. 2 ve spojení s § 37 odst. 2 správního řádu obsahovat, vyzval žalovaný v souladu s § 37 odst. 4 správního řádu, podle něhož je možno podání, které je učiněno prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití podpisu, ve lhůtě do pěti dnů potvrdit, popř. doplnit písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě, přípisem ze dne 11. 9. 2019 žalobkyni k potvrzení podaných námitek a zároveň jí upozornil, že aby byly námitky účinné, musí být podepsané.
4. Žalovaný podepsané námitky od žalobkyně obdržel dne 25. 9. 2019, přičemž z údajů na obálce, v níž byly podepsané námitky žalobkyně žalovanému doručeny, žalovaný zjistil, že žalobkyně nepředala tuto zásilku k přepravě ve lhůtě stanovené v § 37 odst. 4 správního řádu, ale až dne 23. 9. 2019. Lhůta pro podání námitek stanovená v § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi tak žalobkyni marně uplynula dříve, než žalobkyně podala zásilku s podepsanými námitkami k poštovní přepravě, přičemž žalobkyně nepožádala o prominutí zmeškání lhůty pro podání námitek proti prvostupňovému rozhodnutí ani žádným způsobem neodůvodnila, proč podala námitky až po uplynutí lhůty, o níž byla Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

v prvostupňovém rozhodnutí poučena. Žalovaný proto za použití § 92 odst. 1 správního řádu námitky žalobkyně jako opožděné zamítl.

5. Žalovaný dále v napadeném rozhodnutí v souladu s § 92 odst. 1 správního řádu dále posuzoval, zda nejsou na základě žalobkyní opožděně uplatněných námitek dány předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí ve věci, avšak žádné předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, obnovy řízení či vydání nového rozhodnutí ve věci neshledal.

III. Žaloba

6. Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že je přesvědčena, že byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech.
7. Dále žalobkyně v podané žalobě uvedla, že prvostupňové rozhodnutí jí bylo doručeno dne 5. 9. 2019. Proti prvostupňovému podal žalobkyně prostřednictvím e-mailu dne 9. 9. 2019 námitky. Dne 19. 9. 2019 byla žalobkyni doručena výzva k potvrzení námitek ze dne 11. 9. 2019, č. j. FA/SR/ZP/273/2017-34. Prostřednictvím této výzvy žalovaný poučil žalobkyni, že aby námitky byly účinné, musí být žalobkyní podepsány a vyzval jí, aby podepsané námitky zaslala na adresu žalovaného. V rámci výzvy však nebyla žalobkyně poučena o žádné zákonné či jiné lhůtě, ve které by mělo být potvrzení námitek doručeno žalovanému. Žalobkyně v reakci na výzvu žalovaného zaslal žalovanému podepsané námitky dne 23. 9. 2019. V návaznosti na to žalovaný vydal napadené rozhodnutí, kterým námitky žalobkyně jakožto opožděné odmítl.
8. Vzhledem k tomu, že žalovaný řádně nepoučil žalobkyni o náležitostech podání námitek proti prvostupňovému rozhodnutí a dále o existenci zákonné lhůty pro jejich potvrzení, má žalobkyně za to, že žalovaný tímto postupem pochybil. S výjimkou podání návrhu na zahájení řízení žalobkyně od počátku se žalovaným komunikovala výlučně prostřednictvím svého e-mailu a tento způsob komunikace nikdy nebyl ze strany žalovaného jakkoliv rozporován. Žalobkyně jako právní laik měla tudíž za to, že postupuje v předmětné věci řádně, v souladu s poučením žalovaného a zejména v souladu se zákonem. Doručení výzvy č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 tedy bylo pro žalobkyni překvapivé.
9. Z obsahu výzvy č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 vyplývá, že žalovaný vůbec nepoučil žalobkyni o existenci zákonné lhůty dle § 37 odst. 4 správního řádu a následně pro nedodržení této lhůty rozhodl napadeným rozhodnutím o zamítnutí námitek žalobkyně. Podle názoru žalobkyně jednal žalovaný zcela zjevně v rozporu se správním řádem a zejména v rozporu se svým posláním, neboť jakožto státem zřízený orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů má navrhovatelům, jimž jsou spotřebitelé, poskytovat mimo jiné právní poradenství v oblasti jejich procesních práv ve sporech před finančním arbitrem.
10. Z obsahu spisu vedeného žalovaným v této věci přitom jednoznačně plyne, že žalobkyně vždy, řádně a ve stanovených lhůtách plnila veškeré povinnosti, které jí byly žalovaným uloženy. Pokud žalovaný výše uvedeným způsobem zneužívá neznalosti navrhovatelů, kteří se na něj obracejí v dobré víře v jeho pomoc ve sporech s institucemi, řádně tyto Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nepoučí o existenci zákonných lhůt a následně nedodržení těchto lhůt „sankcionuje“ zamítnutím opravného prostředku, rozhodně se podle žalobkyně nejedná o postup v souladu se smyslem a účelem existence žalovaného.

11. Žalobkyně je proto přesvědčena, že nebyla žalovaným řádně poučena o existenci zákonných lhůt, přičemž účelem tohoto postupu byla zjevně snaha vyhnout se rozhodování v předmětné věci zamítnutím námitek žalobkyně jakožto opožděných. Žalovaný tak zastavil řízení v rozporu se zákonem a ustálenou judikaturou ze zástupných důvodů, které nemají ve sporu o neplatnost smlouvy č. 3860742113 žádnou relevanci.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný v úvodu svého vyjádření zrekapituloval předmět sporu mezi žalobkyní a osobou zúčastněnou na řízení týkající se smlouvy č. 3860742113 a průběh řízení před žalovaným přecházejícího vydání prvostupňového rozhodnutí.
13. Dále žalovaný uvedl, že ve sporu rozhodl prvostupňovým rozhodnutím, jímž návrh žalobkyně na zaplacení částky ve výši rozdílu mezi uhrazeným mimořádným pojistným a vyplaceným odkupným zamítl. Prvostupňové rozhodnutí obsahuje v souladu s § 68 správního řádu jak výrokovou část, tak detailní odůvodnění a poučení účastníků řízení. Jeho odůvodnění zachycuje veškeré úvahy žalovaného a provedené právní posouzení zjištěného skutkového stavu, včetně uvedení všech právních předpisů, které žalovaný aplikoval. Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí žalobkyni poučil, že *„Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek“*. Prvostupňové rozhodnutí bylo doručeno účastníkům řízení, žalobkyni dne 5. 9. 2019, osobě zúčastněné na řízení dne 3. 9. 2019. Dne 9. 9. 2019 obdržel žalovaný podání žalobkyně, které zaevidoval pod č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 33. Toto podání bylo učiněno z e-mailové adresy a neobsahovalo zaručený elektronický podpis. Podání posoudil žalovaný podle jeho obsahu jako námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí.
14. Žalovaný dále uvedl, že účastníci řízení před žalovaným mají možnost pro usnadnění komunikace předkládat svá vyjádření v rámci probíhajícího řízení nejen písemně nebo osobně v sídle žalovaného, ale i e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu, případně mohou komunikovat s Kanceláří žalovaného telefonicky. Návrh na zahájení řízení, kterým se zahajuje řízení před žalovaným, a námitky proti rozhodnutí Žalovaného, kterým se zahajuje odvolací řízení, však musí splňovat zákonné náležitosti stanovené v § 37 odst. 2 správního řádu a obdobně v § 82 odst. 2 správního řádu.
15. Žalovaný poučil v prvostupňovém rozhodnutí žalobkyni, že námitky proti tomuto rozhodnutí lze podat u žalovaného písemně do 15 dnů ode dne jeho doručení. Protože podání učiněné prostřednictvím e-mailu bez zaručeného elektronického podpisu nesplňuje náležitosti odvolání, když takové podání není zákonem stanoveným způsobem podepsané, vyzval žalovaný žalobkyni přípisem č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34, k potvrzení jejího podání a současně žalobkyni upozornil, že aby byly námitky proti prvostupňovému rozhodnutí účinné, musí být řádně podepsané. Přípis byl žalobkyni doručen dne 19. 9. 2019, tedy ještě v době, kdy běžela zákonná 15 denní lhůta k podání námitek, o níž byla žalobkyně poučena v závěru prvostupňového rozhodnutí. Protože žalobkyně v rozporu s § Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

37 odst. 4 správního řádu do 5 dnů od odeslání e-mailu, jímž učinila své podání, toto podání zákonem stanoveným způsobem nepotvrdila, ani nepředala k poštovní přepravě podepsané námitky proti prvostupňovému rozhodnutí a ani nepředala k poštovní přepravě ani jinak nedoručila žalovanému jiné podání, které by bylo možné považovat za námitky proti prvostupňovému rozhodnutí, uplynula žalobkyni dnem 20. 9. 2019 lhůta k podání námitek marně. Dne 25. 9. 2019 obdržel žalovaný prostřednictvím provozovatele poštovních služeb podání žalobkyně, které zaevidoval pod č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 35. Podání bylo stejného znění jako e-mailové podání ze dne 9. 9. 2019 a bylo opatřeno vlastnoručním podpisem žalobkyně. Z údajů na obálce, v němž bylo toto podání žalovanému doručeno, vyplývá, že žalobkyně předala námitky k poštovní přepravě dne 23. 9. 2019, tedy až po marném uplynutí zákonné lhůty pro podání námitek. Jelikož žalobkyně před vydáním napadeného rozhodnutí nepožádala o prominutí zmeškání lhůty k podání námitek ani jinak neodůvodnila, proč podává námitky po uplynutí lhůty, o níž byla v prvostupňovém rozhodnutí poučena, žalovanému za daných okolností nezbylo než k podání ze dne 9. 9. 2019, které nebylo ve stanovené lhůtě a zákonem stanoveným způsobem potvrzeno, nepřihlížet a námitky žalobkyně opatřené jejím vlastnoručním podpisem doručené žalovanému dne 25. 9. 2019 napadeným rozhodnutím v souladu s § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné zamítnout. Na podporu své argumentace žalovaný rozsáhle citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2012, č. j. 4 Ads 5/2012 - 16, v němž se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou účinnosti podání učiněného prostřednictvím veřejné datové sítě bez elektronického podpisu, jeho doplnění zákonem stanoveným způsobem a povinnosti správního orgánu vyzvat podatele k provedení takového úkonu.

16. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně v žalobě žalovanému vytýká nedostatečné poučení v souvislosti s možností podat opravný prostředek proti nález, zejména absenci poučení o nutnosti potvrdit nepodepsané podání ve lhůtě do 5 dnů. Jak však vyplývá ze žalovaným citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 5/2012 - 16, žalovaný neměl povinnost vyzývat žalobkyni k potvrzení námitek či poučovat žalobkyni, že nepotvrzené podání je nutné potvrdit ve lhůtě do 5 dnů. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně komunikovala se žalovaným v průběhu řízení elektronickou cestou, prostřednictvím e-mailových podání bez zaručeného elektronického podpisu, žalovaný, aby předešel případnému nedorozumění na straně žalobkyně, přesto vyzval žalobkyni k potvrzení podaných námitek. Žalovaný přitom již v prvostupňovém rozhodnutí řádně poučil žalobkyni o zákonné lhůtě pro podání námitek, která činila 15 dní od jeho doručení. Žalobkyně proto po převzetí výzvy žalovaného k potvrzení námitek musela seznat, že její podání ze dne 9. 9. 2019 je vadné a tedy neúčinné, a je proto potřeba pro účinné podání námitek další podání a to ve lhůtě pro podání námitek stanovené. Jestliže žalobkyně podala řádné námitky se všemi náležitostmi, které správní řád vyžaduje, po uplynutí lhůty k podání námitek a nepožádala ani o prominutí zmeškání lhůty k podání námitek, nezbylo žalovanému než tyto opožděné námitky napadeným rozhodnutím odmítnout.

17. V závěru svého vyjádření žalovaný uvedl, že činil kroky, aby podání žalobkyně mělo všechny náležitosti stanovené zákonem, bylo účinné a řádně zahájilo řízení o námitkách, přičemž následně v napadeném rozhodnutí náležitě odůvodnil, z jakého důvodu shledal žalobkyni podané námitky opožděnými. Žalovaný tak ani v souvislosti s podanou žalobou nemá důvod pochybovat o věcné správnosti a zákonnosti napadeného rozhodnutí, neboť rozhodl v souladu s právními předpisy. Proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

V. Replika žalobkyně

18. Žalovaná v replice k vyjádření žalovaného uvedla, že má za to, že s ohledem na žalovaným nijak nerozporovaný skutkový stav věci uvedený v žalobě je zjevné, že žalovaný postupoval v rozporu se zákonem o finančním arbitrovi, neboť neposkytl žalobkyni potřebné právní poradenství při uplatnění jejích práv, ačkoliv se jedná o povinnost stanovenou mu zákonem. Jak vyplývá ze vzájemné komunikace uvedené ve správním spise vedeném žalovaným, žalobkyně byla po celou dobu řízení aktivní, řádně a včas plnila své povinnosti a spoléhala a řídila se radami a doporučeními žalovaného ohledně vedení řízení. Nyní je jí tento postup přičítán k tíži, což je v přímém rozporu se smyslem zákona o finančním arbitrovi.
19. Žalobkyně dále uvedla, že nijak nerozporuje, že byla žalovaným v prvostupňovém rozhodnutí poučena o možnosti podání námitek, z tohoto poučení však nijak nevyplývá způsob, jakou formou mají být tyto námitky podepsány, případně že mají být potvrzeny a v jaké lhůtě. Toto poučení rovněž není obsaženo ani v žalovaném zmiňovaném § 16 zákona o finančním arbitrovi. Žalobkyně přitom nijak nerozporuje své zákonné povinnosti plynoucí z příslušné právní úpravy, nicméně základním problémem je, že žalovaný o žalobkyni o jejích zákonných povinnostech nikdy žádným způsobem nepoučil a žalobkyně, jakožto právní laik, o těchto povinnostech pochopitelně nevěděla, neboť se spoléhala na pomoc žalovaného, který ji deklaruje na svých internetových stránkách. Z tohoto důvodu žalobkyně podala námitky proti nálezu bez elektronického podpisu. Žalobkyně byla poprvé o náležitostech námitek poučena teprve v rámci výzvy ze dne 11. 9. 2019, avšak ani v této výzvě nebyla žádná zmínka o existenci lhůty k potvrzení námitek, stejně jako o § 37 odst. 4 správního řádu.
20. Žalobkyni s ohledem na tyto skutečnosti přijde přinejmenším zvláštní, že se žalovaný na jednu stranu prezentuje jako orgán, který má poskytovat pomoc navrhovatelům s uplatňováním jejich nároků a na druhou stranu není schopen ani informovat o lhůtách k uplatnění jejich práv, či alespoň o zákonných ustanoveních, kde jsou tyto lhůty stanoveny. Žalovaný v předmětné výzvě odkazuje pouze obecně na správní řád, čímž de facto povinnost zjišťování zákonných povinností přesouvá na navrhovatele, ačkoliv jedním z úkolů finančního arbitra je právě pomoc navrhovatelům s orientací v příslušné právní úpravě. Výzva k potvrzení námitek přitom byla doručena žalobkyni doručena dne 19. 9. 2019, přičemž lhůta k podání námitek uplynula dne 20. 9. 2019. Žalobkyně tak měla přesně jeden den na podání řádných námitek, přičemž ani o této nepochybně zásadní skutečnosti nebyla v rámci výzvy žalovaným informována. Takovýto postup je dle žalobkyně zcela zjevně v rozporu s principem veřejné správy jakožto služby veřejnosti, neboť žalovanému nic nebránilo a naopak by bylo žádoucí, aby žalobkyni poučil o zákonných lhůtách, což však žalovaný z nepochopitelných důvodů neučinil.
21. Dále žalobkyně uvedla, že dle § 68 odst. 5 správního řádu má být v rámci poučení uvedeno, který správní orgán o odvolání rozhoduje. Tuto informaci však poučení uvedené v prvostupňovém rozhodnutí neobsahuje, což jej činí neúplným. Tím dochází v souladu s § 83 odst. 2 správního řádu k prodloužení lhůty pro podání námitek a námitky žalobkyně tudíž byl podány řádně a včas. Přesto však byly ze strany žalovaného zamítnuty jako opožděné.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

22. K poukazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 5/2012 - 16 žalobkyně uvedla, že žalovaný není správním orgánem v běžně pojímaném slova smyslu. Žalobkyně má za to, že tato odlišnost je se projevuje právě povinností pomáhat navrhovatelům v průběhu řízení před žalovaným v podobě poskytování kvalifikovaného právního poradenství. V takovém případě má žalobkyně za to, že jsou poučovací povinnosti žalovaného vyšší než u klasických správních orgánů, kterých se týkal tento rozsudek. Skutečnost, že žalovaný nepoučil žalobkyni o existenci lhůty, v níž bylo nutné podané námitky potvrdit, je proto podle žalobkyně v rozporu s posláním zákona o finančním arbitrovi a evropské právní úpravy, která je tímto zákonem realizována.

VI. Další vyjádření žalobkyně a žalovaného

23. Žalovaný se k replice žalobkyně vyjádřil v podání ze dne 18. 10. 2021. V úvodu svého vyjádření žalovaný uvedl, že žalobkyně v replice nepřipustně uplatňuje nový žalobní bod neuvedený v žalobě, protože nově namítá, že v rozporu s § 68 odst. 5 správního řádu poučení v prvostupňovém rozhodnutí neobsahovalo informaci, který správní orgán bude o námitkách rozhodovat, v důsledku čehož měla žalobkyně k dispozici pro uplatnění námitek prodlouženou lhůtu plynoucí z § 83 odst. 2 správního řádu.
24. Dále žalovaný uvedl, že z poučení v prvostupňovém rozhodnutí je zcela jasně seznatelné, že proti němu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení. Formulace „*podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi*“ přitom nedává žádný prostor k úvaze, k jakému orgánu je možno námitky podat nebo že by o podaných námitkách rozhodoval nějaký jiný správní orgán než opět finanční arbitr. Skutečnost, že informace o tom, jaký orgán o podaném odvolání bude rozhodovat, je obsažena ve formulaci, k jakému orgánu se odvolání podává, potvrdil podle žalovaného Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 As 85/2012 - 18, jehož předmětem byl přezkum poučení správního orgánu prvního stupně o oprávněm prostředku následujícího znění: „*Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu Libereckého kraje, podáním u zdejšího správního orgánu. Včas podané a přípustné odvolání má odkladný účinek. Proti rozhodnutí o přestupku se může odvolat v plném rozsahu jen obviněný z přestupku*“. Žalovaný je proto toho názoru, že postupoval v souladu se svojí poučovací povinností stanovenou zákonem o finančním arbitrovi a správním řádem, resp. i nad její rámec, když prostřednictvím výzvy žalobkyni upozornil na nepotvrzené podání a poučil ji, že aby se mohl podanými námitkami zabývat, musí splňovat zákonné náležitosti a být řádně podepsané.
25. Žalovaný dále uvedl, že nemůže poskytovat delší lhůtu k podání námitek, než umožňuje zákon o finančním arbitrovi, a nemůže poskytovat ani delší lhůtu k potvrzení prostého e-mailového podání než poskytuje správní řád. Proto ve výzvě nestanovil žádnou lhůtu k potvrzení prostého emailu nebo k podání námitek, jelikož nemohl ani vědět, k jakému okamžiku bude žalobkyni výzva doručena.
26. Dále žalovaný uvedl, že poučovací povinnost v rozsahu vyžadovaném žalobkyní, nelze dovodit ze zákona o finančním arbitrovi ani z žádného jiného zákona. Z žádného zákonného ustanovení nevyplývá, že by žalovaný měl žalobkyni v nálezů případně po vydání nálezů informovat o všech možných variantách podání námitek proti nálezů, veškerých souvisejících ustanoveních zákona o finančním arbitrovi či správního řádu a různých variantách situací, které mohou nastat, a jejich řešení. Žalobkyně navíc ani Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nepožádala o pomoc při podání námitek či o dodatečné informace týkající se jejich podání či případných nejasností ohledně zahájení námitkového řízení ve smyslu § 21 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi.

27. K námitce žalobkyně, že jí byla výzva k odstranění vad doručena pouhý jeden den před uplynutím zákonné lhůty pro podání námitek proti prvostupňovému rozhodnutí, žalovaný uvedl, že okamžik doručení výzvy prostřednictvím provozovatele poštovních služeb ležel zcela mimo dispozici žalovaného. Žalobkyně však v této souvislosti nenamítala, že by poslední den lhůty nemohla předat řádně podepsané námitky, které následně žalovanému zaslala ve zcela totožném znění jako již dříve podané námitky e-mailem k poštovní přepravě, nebo že by nemohla poslední den lhůty podat alespoň blanketní námitky.
28. V závěru svého vyjádření žalovaný uvedl, že neshledává žádný důvod, proč by neměl být v projednávané věci příslušný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 5/2012 - 16. Pokud zákon o finančním arbitrovi neobsahuje speciální právní úpravu, jako je tomu i v tomto případě, žalovaný v souladu s § 24 zákona o finančním arbitrovi postupuje shodně jako jiné správní orgány podle správního řádu a v tomto rozsudku se řešila obdobná situace týkající se odvolání podaného prostým e-mailem.
29. Žalobkyně se k podání žalovaného vyjádřila podáním ze dne 5. 11. 2021. V tomto podání žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s názorem žalovaného, že v rámci podané repliky rozšířila žalobu o nový žalobní bod. Jediným žalobním bodem, který žalobkyně uplatnila, je nedostatečné poučení žalobkyně žalovaným. K tomuto žalobnímu bodu se vztahuje jak argumentace uvedená v žalobě, tak argumentace uvedená v replice. Žalobkyně v replice pouze doplnila další konkrétní případ nedostatečného poučení ze strany žalovaného nad rámec skutečností uvedených v žalobě, a nejedná se proto o nový žalobní bod a rozšíření žaloby, ale pouze o doplnění k uplatněnému žalobnímu bodu.
30. Dále žalobkyně uvedla, že se neztotožňuje s tvrzením žalovaného, že poučení v prvostupňovém rozhodnutí obsahuje informaci, který správní orgán o námitkách rozhoduje. Skutečnost, že je určitý opravný prostředek adresován určitému správnímu orgánu totiž automaticky neznamená, že tento také o opravném prostředku rozhoduje. To ostatně vyplývá i ze samotného znění § 68 odst. 5 správního řádu, v němž je uvedeno, že v poučení se uvede jak ten správní orgán, který o odvolání rozhoduje, tak ten, u něhož se odvolání podává. V této souvislosti považuje žalobkyně za nepřiléhavý odkaz žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 85/2012 - 18, neboť v něm byla řešena námitka nejednoznačnosti poučení ohledně orgánu, k němuž se odvolání podává, žalobkyně však namítala absenci poučení o tom, kdo bude o podaných námitkách rozhodovat.
31. Žalobkyně dále zopakovala, že jak již uvedla v žalobě, pokud po celou dobu řízení žalovaný jednal se žalobkyní prostřednictvím e-mailu, aniž by požadoval jakékoliv dodatečné potvrzování takové komunikace, měl v souladu se svým zákonným posláním spočívajícím v ochraně spotřebitelů žalobkyni poučit, že tato forma podání není v případě podání námitek dostatečná. To však žalovaný podle žalobkyně neučinil a ve výzvě adresované žalobkyni neuvedl žádnou lhůtu, během níž má žalobkyně nedostatek svého

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

podání odstranit. Žalovanému kromě toho nic nebránilo v tom, aby žalobkyni výzvu k odstranění nedostatku podání zaslal nejen prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, ale i prostřednictvím e-mailu, když žalobkyně právě tímto způsobem se žalovaným od počátku komunikovala. Žalobkyně by tak měla větší časový prostor k potvrzení námitek. Kvůli postupu žalovaného však měla žalobkyně k potvrzení námitek je jeden den a to za situace, kdy o existenci této lhůty vůbec nebyla informována.

32. Žalovaný se k podání žalobkyně vyjádřil podáním ze dne 25. 11. 2021, v němž v převážné míře zopakoval svojí přechodí argumentaci. V tomto podání žalovaný mimo jiné uvedl, že nesouhlasí s argumentací žalobkyně, že nerozšířila podanou žalobu o nový žalobní bod, ale pouze doplnila žalobní bod stávající. Jestliže žalobkyně po uplynutí zákonné lhůty pro podání žaloby namítá nesprávné znění poučení v prvostupňovém rozhodnutí, z důvodu, že poučení neobsahuje údaj o tom, jaký orgán bude o podaných námitkách rozhodovat, ačkoliv taková námitka není v žalobě formulována ani v těch nejobecnějších rysech, jedná se o nepřípustné rozšíření žaloby. Žalovaný je však přesvědčen, že v každém případě je poučení uvedené v prvostupňovém rozhodnutí správné, a to z důvodů, které již předstřel ve svém předchozím vyjádření. Na podporu svého stanoviska žalovaný znovu citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 85/2012 - 18 a dále rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2008, č. j. 3 As 2/2008 - 152 a ze dne 26. 6. 2014, č. j. 5 As 73/2013 - 79. Dále žalovaný uvedl, že žalobkyně nemohla být v nejistotě o tom, jaký orgán bude o jeho podaných námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí rozhodovat, jelikož již v oznámení o zahájení řízení byla poučena o tom, že o podaných námitkách bude rozhodovat opětovně žalovaný. Žalovaný také uvedl, že namítá-li žalobkyně, že jí žalovaný nedoručil výzvu k odstranění vad na e-mailovou adresu, žalovaný poukazuje na to, že doručil žalobkyni tuto výzvu na doručovací adresu sdělenou žalobkyní žalovaného v návrhu na zahájení řízení.

VII. Dosavadní průběh řízení

33. Žalobkyně v podané žalobě označila jako osobu, která přichází v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení, Českou pojišťovnu a.s. (nyní Generali Česká pojišťovna a.s.). Soud tuto osobu přípisem ze dne 6. 5. 2022, č. j. 10 Af 55/2019 - 100 vyrozuměl o probíhajícím řízení a vyzval ji, aby se v lhůtě 15 dnů od jeho doručení vyjádřila, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Společnost Generali Česká pojišťovna a.s. soudu podáním ze dne 18. 5. 2022 ve stanovené lhůtě sdělila, že bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

VIII. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

34. Osoba zúčastněná na řízení se ve věci vyjádřila podáním ze dne 14. 6. 2022. V tomto podání osoba zúčastněná na řízení uvedla, že žaloba je zcela nedůvodná, neboť ani dle zákona, ani dle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu neexistuje povinnost žalovaného jakožto správního orgánu poučovat účastníky o existenci lhůty dle § 37 odst. 4 správního řádu. Žalobkyně byla v souladu s § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dostatečně poučena o lhůtě pro podání opraveného prostředku, byla prokazatelně s touto lhůtou seznámena a byla si jejího běhu vědoma, když v této lhůtě zaslala žalovanému e-mail, který bylo možno posoudit jako námitky proti prvostupňovému rozhodnutí, avšak nesplňoval zákonem požadovanou formu. Výzvu k potvrzení podání dle § 37 odst. 4 správního řádu, kterou žalovaný zaslal dne 11. 9. 2019 žalobkyni, jí byla

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

zaslána nad rámec jeho zákonných povinností tak, aby žalovaný co nejvíce napomohl žalobkyni s vedením řízení.

35. Osoba zúčastněná na řízení dále uvedla, že žalovaný není ani povinen poskytovat právní poradenství při uplatnění práv spotřebitelem, jak tvrdí žalobkyně. V souladu se zákonem o finančním arbitrovi je žalovaný povinen poskytnout navrhovatelům pomoc v souvislosti se zahájením řízení, zejména při sepsání, podání nebo doplnění návrhu, a kdykoli v průběhu řízení, ale pouze na jejich žádost. Žalobkyně nikdy žalovaného o takovou pomoc nepožádala. Žalobkyně tedy nemohla být postupem žalovaného zkrácena na svých právech a žalovaný postupoval zcela správně, když námitky žalobkyně napadeným rozhodnutím jako opožděné odmítl.
36. V závěru svého vyjádření osoba zúčastněná na řízení uvedla, že žalobkyně rozšířila svou žalobu o nový žalobní bod ohledně nedostatečnosti poučení dle § 68 odst. 5 správního řádu až replikou ze dne 4. 2. 2020, tedy po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Rozšíření žaloby ze strany žalobkyně tak bylo učiněno opožděně a je zcela nepřípustné. Soud by se proto touto argumentací žalobkyně neměl dle názoru osoby zúčastněné na řízení vůbec zabývat.
37. Žalobkyně, žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení se již ve věci dále nevyjádřili.

IX. Ústní jednání

38. Dne 27. 10. 2022 se ve věci konalo ústní jednání. Účastníci setrvali na svých stanoviscích prezentovaných již v písemných podáních a ve vyjádření při jednání nad jejich rámec neuvedli nic nového.
39. Soud v rámci ústního jednání zrekapituloval podstatný obsah správního spisu.
40. Soud úvodem konstatoval, že z obsahu správního spisu vyplývá, že pokud byla komunikace mezi žalobkyní a žalovaným v průběhu řízení vedena prostřednictvím e-mailových zpráv, jednalo se výhradně o prosté e-mailové zprávy bez zaručeného elektronického podpisu. Žalobkyně při této komunikaci používala vždy elektronickou adresu <X> a žalovaný používal vždy elektronickou adresu <arbitr@finarbitr.cz>. Veškeré e-mailové zprávy žalobkyně byly žalovanému doručeny téhož dne, kdy byly žalobkyní vytvořeny.
41. Dne 13. 3. 2017 podala žalobkyně u žalovaného návrh na zahájení řízení ve věci jejího sporu s osobou zúčastněnou na řízení. Návrh v listinné podobě byl podán osobně, obsahoval podpis žalobkyně a byla mu přidělena sp. zn. FA/ZP/273/2017. Předmětem sporu bylo plnění ze smlouvy č. 3860742113 označené „*Životní pojištění DIAMANT Zdravý život.*“
42. Dne 19. 5. 2017 bylo žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb doručeno oznámení žalovaného o zahájení řízení ze dne 17. 5. 2017, jehož součástí byla i výzva k odstranění nedostatků návrhu žalobkyně na zahájení řízení. Na výzvu k odstranění nedostatků žalobkyně reagovala e-mailovou zprávou ze dne 20. 5. 2017. Dne 7. 7. 2017 byla žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb doručena opětovná výzva žalovaného k odstranění nedostatků návrhu ze dne 3. 7. 2017. Na opětovnou výzvu k odstranění nedostatků reagovala žalobkyně e-mailovou zprávou ze dne 8. 7. 2017.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

43. Dne 1. 11. 2017 se žalobkyně prostřednictvím e-mailové zprávy dotazovala žalovaného na stav řízení. Na tento dotaz reagoval žalovaný sdělením ze dne 6. 11. 2017, které zaslal žalobkyni prostřednictvím e-mailové zprávy. Dne 8. 1. 2018 a 14. 2. 2018 se žalobkyně opět prostřednictvím e-mailové zprávy dotazovala žalovaného na stav řízení.
44. Dne 25. 2. 2018 byla žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb doručena písemnost žalovaného ze dne 22. 2. 2018, č. j. FA/ZP/273/2017 - 3, jejímž prostřednictvím žalovaný vyrozuměl žalobkyni o předběžném právním posouzení jejího návrhu, při němž dospěl k závěru, že návrhem uplatněný nárok je promlčen, vyzval žalobkyni k vyjádření ve věci a poučil ji o možnosti vzít návrh na zahájení řízení zpět s tím, že zpětvzetí návrhu na zahájení řízení je možno „zaslat i v podobě zprávy elektronické pošty na adresu *arbitr@finarbitr.cz*“, případně učinit osobně ústně do protokolu v sídle žalovaného nebo prostřednictvím telefonu. Žalobkyně se k písemnosti žalovaného č. j. FA/ZP/273/2017 - 3 vyjádřila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 26. 2. 2018, v níž vyjádřila nesouhlas se zde uvedenými závěry žalovaného.
45. Dne 20. 6. 2018 se žalobkyně opět prostřednictvím e-mailové zprávy dotazovala žalovaného na stav řízení. Dne 29. 6. 2018 se žalobkyně na stav řízení dotazovala telefonicky, o čemž byl vyhotoven protokol ze dne 2. 7. 2018, č. j. FA/ZP/273/2017 - 7. Na tyto dotazy reagoval žalovaný sdělením ze dne 3. 7. 2018, č. j. FA/ZP/273/2017 - 8 doručeným žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 11. 7. 2018. Dne 25. 10. 2018 se žalobkyně opět prostřednictvím e-mailové zprávy dotazovala žalovaného na stav řízení.
46. Dne 11. 11. 2018 byla žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb doručena výzva žalovaného k seznámení se s podklady nálezu ze dne 30. 10. 2018, č. j. FA/ZP/273/2017 - 12. Dne 13. 11. 2018 se žalobkyně v sídle žalovaného seznámila s podklady rozhodnutí, o čemž byl vyhotoven protokol z téhož dne, č. j. FA/ZP/273/2017 - 14. Žalobkyně se k podkladům rozhodnutí vyjádřila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 14. 11. 2018.
47. Dne 9. 3. 2019 se žalobkyně opět prostřednictvím e-mailové zprávy dotazovala žalovaného na stav řízení. Dne 13. 3. 2019 byl vyhověn protokol o telefonickém hovoru č. j. FA/ZP/273/2017 - 21, dle něhož zaměstnanec žalovaného telefonicky kontaktoval žalobkyni ve věci jejího dotazu ze dne 9. 3. 2019. Žalobkyně dle tohoto protokolu zaměstnanci žalovaného sdělila, že požaduje ukončení řízení vedeného žalovaným a bere svůj návrh na zahájení řízení zpět. V reakci na tento telefonický hovor žalobkyně zaslala dne 13. 3. 2019 žalovanému e-mailovou zprávu, jejímž prostřednictvím žalovanému sdělila, že zpětvzetí návrhu na zahájení bere zpět. Na tuto e-mailovou zprávu reagoval žalovaný e-mailovou zprávou ze dne 13. 3. 2019, jejímž prostřednictvím žalobkyni sdělil, že vzájemnou telefonickou komunikaci z téhož dne nebude považovat za zpětvzetí návrhu na zahájení řízení.
48. Dne 15. 3. 2019 byla žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb doručena písemnost žalovaného ze dne 14. 3. 2018, č. j. FA/ZP/273/2017 - 22, jejímž prostřednictvím žalovaný vyrozuměl žalobkyni o předběžném právním posouzení jejího

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

návrhu, při němž znovu dospěl k závěru, že návrhem uplatněný nárok je promlčen a vyzval žalobkyni, aby se k němu vyjádřila. Žalobkyně se k písemnosti žalovaného č. j. FA/ZP/273/2017 - 22 vyjádřila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 27. 3. 2019. Na toto vyjádření reagoval žalovaný písemností ze dne 29. 3. 2019, č. j. FA/ZP/273/2017 - 25, která byla žalobkyni doručena prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 2. 4. 2019. V této písemnosti se žalovaný vyjádřil k dotazům žalobkyně, které žalobkyně vznesla v e-mailové zprávě ze dne 27. 3. 2019. Písemností ze dne 6. 5. 2019, č. j. FA/ZP/273/2017 - 26, doručenou žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 10. 5. 2019 žalovaný znovu vyzval žalobkyni k vyjádření ve věci a dále, aby žalovanému sdělila, zda na podaném návrhu trvá, nebo jej bere zpět. Žalobkyně se k písemnosti žalovaného č. j. FA/ZP/273/2017 - 26 vyjádřila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 21. 5. 2019. Písemností ze dne 23. 5. 2019, č. j. FA/ZP/273/2017 - 28, doručenou žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 29. 5. 2019, žalovaný znovu vyzval žalobkyni k vyjádření ve věci. Žalobkyně se k písemnosti žalovaného č. j. FA/ZP/273/2017 - 28 vyjádřila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 9. 6. 2019 a na podaném návrhu setrvala.

49. Dne 27. 8. 2019 vydal žalovaný prvostupňové rozhodnutí, jímž návrh žalobkyně zamítl. Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí posoudil pojistnou smlouvu č. 3860742113 uzavřenou mezi žalobkyní a osobou zúčastněnou na řízení jako smlouvu, ve které se sjednává pojištění pro případ smrti nebo dožití, tedy jako smlouvu o životním pojištění ve smyslu § 54 odst. 1 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů. Na základě shromážděných podkladů a po jejich právním posouzení dospěl žalovaný k závěru, že pojistná smlouva č. 3860742113 je neplatná. Na základě námítky promlčení vznesené v řízení osobou zúčastněnou na řízení však po provedeném zúčtování plnění vzájemně poskytnutých stranami na základě této neplatné smlouvy, uzavřel, že nemůže přiznat žalobkyni žádné plnění. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 5. 9. 2019.
50. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně brojila e-mailovou zprávou ze dne 9. 9. 2019.
51. Výzvou č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 doručenou žalobkyni prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 19. 9. 2019 vyzval žalovaný žalobkyni k potvrzení námitek proti prvostupňovému rozhodnutí, které uplatnila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 9. 9. 2019.
52. Dne 25. 9. 2019 bylo žalovanému doručeno v listinné podobě žalobkyní podepsané podání, které bylo obsahově totožné s obsahem e-mailové zprávy žalobkyně ze dne 9. 9. 2019.
53. Napadeným rozhodnutím žalovaný námítky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí jako opožděné zamítl. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 29. 10. 2019.
54. Žalobkyně se k napadenému rozhodnutí vyjádřila e-mailovou zprávou ze dne 31. 10. 2019, v níž mimo jiné uvedla, že v reakci na prvostupňové rozhodnutí zaslala žalovanému e-mailovou zprávu ze dne 9. 9. 2019 a námítky tedy žalovanému zaslala písemně ve stanovené 15denní lhůtě. Veškerou dosavadní komunikaci se žalovaným vedenou Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

prostřednictvím e-mailových zpráv přitom nemusela ve lhůtě do pěti dnů potvrzovat dopisem. Na základě výzvy žalovaného následně dne 23. 9. 2019 e-mailovou zprávou ze dne 9. 9. 2019 vytiskla, podepsala a zaslala na adresu Kanceláře žalovaného. Ani v této výzvě však nebyla žádná lhůta, do kdy tak má žalobkyně učinit, stanovena.

X. Posouzení věci Městským soudem v Praze

55. Městský soud se nejprve zabýval otázkou, zda je k projednání podané žaloby příslušný. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalovaný v řízení, v němž vydal napadené rozhodnutí, rozhodoval spor mezi žalobkyní a osobou zúčastněnou na řízení týkající se smlouvy o životním pojištění, tedy spor, k jehož rozhodování je příslušný podle § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi. Již v rozsudku ze dne 19. 4. 2007, č. j. 2 Afs 176/2006 - 96 (zj. body 25 a 26) přitom vyslovil Nejvyšší správní soud závěr, že soudní kontrola rozhodovací činnosti žalovaného ve věcech spadajících do jeho působnosti vymezené v § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi spadá do režimu části páté občanského soudního řádu, a nikoli do režimu žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku totiž dospěl k závěru, že *„rozhodovací pravomoc arbitra vyplývající z § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi je pravomocí správního orgánu rozhodovat v individuálních případech o subjektivních soukromých právech účastníků řízení před ním.“*
56. K přezkoumání takového rozhodnutí finančního arbitra vydaného na základě jeho působnosti vymezené v § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi jsou tak obecně příslušné soudy v občanském soudním řízení. Jak však vyplývá z již ustálené judikatury zvláštního senátu i Nejvyššího správního soudu, pravomoc soudu v občanském soudním řízení je založena až v případě, že příslušný správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, tedy zjistí, co je právem, nebo toto právo založí (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 20. 9. 2007, č. j. Konf 22/2006 - 8, ze dne 21. 9. 2011, č. j. Konf 65/2010 - 21, a ze dne 13. 11. 2019, Konf 7/2019 - 10, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2013, č. j. 4 As 13/2013 - 26, a ze dne 29. 7. 2015, č. j. 2 As 152/2015 - 31). Jinak řečeno, i v řízeních, jejichž předmětem je otázka týkající se soukromého práva, je to správní, nikoliv civilní soud, kdo má pravomoc rozhodovat o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů procesní povahy.
57. Rozhodnutím ve věci nepochybně není zamítavé rozhodnutí v řízení o řádném opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vydané nadřízeným správním orgánem podle § 92 odst. 1 správního řádu, neboť takové rozhodnutí není výsledkem meritorního přezkoumání obsahu napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, ale jedná se pouze o procesní rozhodnutí konstatující jen opožděnost nebo nepřipustnost odvolání, a to aniž by byla jakkoli hodnocena a zkoumána věcná a právní stránka napadeného rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2012, č. j. 5 As 111/2011 - 87 a ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 172/2012 - 32).
58. Právě o takový případ se ve věci projednávané zdejším soudem přitom jedná, neboť napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí s odkazem na § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné. Městský soud tak shledal, že je k projednání žaloby proti napadenému rozhodnutí příslušný.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

59. Městský soud dále shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Napadené rozhodnutí městský soud přezkoumal v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
60. Žaloba není důvodná.
61. Podle § 15 zákona o finančním arbitrovi arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce (odst. 1). Písemné vyhotovení nálezu se doručuje účastníkům řízení bez zbytečného odkladu do vlastních rukou (odst. 2). Nález obsahuje výrok, odůvodnění a poučení o námitkách (odst. 3).
62. Podle § 16 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu nebo usnesení mohou účastníci řízení podat proti nálezu nebo usnesení odůvodněné námitky. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek (odst. 1). Arbitr rozhodnutím o námitkách nález potvrdí nebo změní, nebo usnesení potvrdí, změní nebo zruší. Arbitr rozhodne o námitkách do 30 dnů ode dne jejich doručení arbitrovi; ve zvlášť složitých případech rozhodne nejdéle do 60 dnů; nelze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, může ji arbitr přiměřeně prodloužit (odst. 2).
63. Podle § 21 odst. 5 zákona finančním arbitrovi arbitr poskytuje navrhovatelům na jejich žádost pomoc v souvislosti se zahájením řízení, zejména při sepsání, podání nebo doplnění návrhu, a kdykoli v průběhu řízení. O možnosti poskytování této pomoci a o postupu navrhovatelů v řízení podle tohoto zákona arbitr vhodným způsobem informuje veřejnost.
64. Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi v řízení podle tohoto zákona se postupuje podle správního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak.
65. Jelikož zákon o finančním arbitrovi otázky postup při podávání námitek proti nálezu vydanému podle § 15 zákona o finančním arbitrovi ani postup finančního arbitra při jejich přezkoumávání neupravuje, uplatní se v souladu s § 24 zákona o finančním arbitrovi na tyto postupy příslušná ustanovení správního řádu.
66. Finanční arbitr o námitkách proti nálezu, který vydal podle § 15 zákona o finančním arbitrovi, opět sám rozhoduje, a to podle § 16 odst. 1 téhož zákona rozhodnutím o námitkách. Rozhodování finančního arbitra o námitkách jako o řádném opravném prostředku je tedy do značné míry obdobné jako rozhodování o opravném prostředku proti rozhodnutí vydanému ministrem, nebo vedoucím jiného ústředního správního úřadu (§ 178 odst. 2 věta poslední správního řádu), tedy řízení o rozkladu, pro něž, nevylučuje-li to povaha věci, platí ustanovení správního řádu o odvolání (§ 152 odst. 5 správního řádu), a to včetně obdobné aplikace ustanovení správního řádu o řízení v prvním stupni (§ 93 odst. 1 správního řádu). Jak ustanovení správního řádu týkající se řízení na prvním stupni, tak i

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

ustanovení týkající se odvolacího řízení se tudíž v rozsahu, v jakém nejsou tyto postupy upraveny zákonem o finančním arbitrovi, uplatní i při rozhodování o námitkách proti nálezu finančního arbitra. Z hlediska předmětu sporu mezi žalobkyní a žalovaným se jedná především o ustanovení správního řádu týkající se podání účastníků řízení před finančním arbitrem (§ 37 správního řádu) a rozhodování o opožděně podaných námitkách (§ 92 správního řádu).

67. Podle § 92 odst. 1 správního řádu opožděné nebo nepřípustné odvolání odvolací správní orgán zamítne. Jestliže rozhodnutí již nabylo právní moci, následně zkoumá, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Shledá-li předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, posuzuje se opožděné nebo nepřípustné odvolání jako podnět k přezkumnému řízení nebo žádost o obnovu řízení nebo žádost o vydání nového rozhodnutí.
68. Podle § 37 správního řádu podání je úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu. Podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno (odst. 1). Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu (odst. 3). Podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu (odst. 4).
69. Na základě podané žaloby, vyjádření žalovaného a obsahu správního spisu považuje soud mezi žalobkyní a žalovaným za nesporné následující skutečnosti.
70. Návrhem podaným osobně žalobkyní dne 13. 3. 2017 u žalovaného v listinné podobě a opatřeným podpisem žalobkyně bylo před žalovaným zahájeno řízení ve věci sporu žalobkyně s Českou spořitelnou a. s., jehož předmětem bylo plnění ze smlouvy o životním pojištění. Žalobkyně až do vydání prvostupňového rozhodnutí činila s výjimkou telefonické komunikace ve dnech 29. 6. 2018 a 13. 3. 2019 a osobního nahlížení do spisu dne 13. 11. 2018 vůči žalovanému veškerá podání prostřednictvím e-mailových zpráv bez zaručeného elektronického podpisu zasílaných z elektronické adresy <X> na elektronickou adresu <arbitr@finarbitr.cz>. Žalovaný tato podání žalobkyně akceptoval a k jejich doplnění jinou formou jí po celou dobu řízení nevyzýval. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 5. 9. 2019. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně brojila e-mailovou zprávou ze dne 9. 9. 2019, která byla žalovanému doručena téhož dne, tedy před uplynutím lhůty 15 dnů od doručení prvostupňového rozhodnutí. Výzvou č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34, která byla žalobkyni doručena prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 19. 9. 2019, vyzval žalovaný žalobkyni k potvrzení námitek proti prvostupňovému rozhodnutí, které uplatnila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 9. 9. 2019. Dne 23. 9. 2019, tedy až po uplynutí lhůty 15 dnů od doručení prvostupňového rozhodnutí a po uplynutí lhůty 5 dnů od podání námitek prostřednictvím e-mailové zprávy, podala žalobkyně k poštovní přepravě podání v listinné podobě, které obsahovalo podepsané námitky proti

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

prvostupňovému rozhodnutí. Tyto námitky se z hlediska svého obsahu nelišily od námitek, které žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí uplatnila prostřednictvím e-mailové zprávy ze dne 9. 9. 2019. Žalovaný následně napadeným rozhodnutí námitky žalobkyně jako opožděné zamítl. Žalobkyně v souvislosti s podáním námitek, které učinila dne 23. 9. 2019, nepožádala o prominutí zmeškání tohoto úkonu. V souvislosti se zahájením řízení ani kdykoliv v jeho průběhu žalobkyně rovněž nepožádala žalovaného o pomoc.

71. Žalobkyně v této souvislosti namítá, že postup žalovaného byl nezákonný. Nezákonnost postupu žalovaného spatřuje žalobkyně v tom, že ji žalovaný zejména ve výzvě č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 nepoučil, že námitky proti prvostupňovému rozhodnutí nelze podat pouze prostřednictvím prosté e-mailové zprávy bez zaručeného elektronického podpisu a že takto podané námitky musí být potvrzeny ve lhůtě stanovené v § 37 odst. 4 správního řádu zde uvedeným způsobem, neboť jen v takovém případě mohou vyvolat žalobkyni požadovaný účinek spočívající ve věcném přezkoumání prvostupňového rozhodnutí v řízení o námitkách. Tento nezákonný postup žalovaného způsobuje podle žalobkyně i nezákonnost napadeného rozhodnutí.
72. Soud musí žalobkyni přisvědčit, že postup žalovaného v řízení mohl v žalobkyni vyvolat dojem, že jí zvolený postup, kdy se na žalovaného obracela prostřednictvím prostých e-mailových zpráv, je odpovídajícím způsobem, jakým může účastník v řízení před žalovaným provádět veškeré své úkony. Řízení před žalovaným sice bylo zahájeno na základě podepsaného návrhu, který žalobkyně osobně v listinné podobě podala u žalovaného, avšak téměř veškeré další úkony vůči žalovanému žalobkyně činila právě prostřednictvím e-mailových zpráv, a to včetně úkonů (ze dne 20. 5. 2017 a 8. 7. 2017), jímž na základě výzev žalovaného (ze dne 17. 5. 2017 a 3. 7. 2017) odstraňovala vady svého původního podání. Žalovaný přitom i tyto úkony žalobkyně v řízení akceptoval jako učiněné odpovídající formou a nevyzýval žalobkyni k tomu, aby je učinila jiným způsobem. Z předloženého spisového materiálu vyplývá, že žalovaný rovněž akceptoval jako účinné podání žalobkyně učiněné prostřednictvím telefonu, jímž vzala dne 13. 3. 2019 návrh na zahájení řízení zpět, jakož i zpětvzetí tohoto telefonického podání prostřednictvím e-mailové zprávy, kterou žalobkyně později téhož dne zaslala žalovanému a toto zpětvzetí jí žalovaný jako účinné následně potvrdil vlastní e-mailovou zprávou ze dne 13. 3. 2019, byť takový postup podle názoru soud nemá oporu ani v zákoně o finančním arbitrovi ani ve správním řádu. Žalobkyně tedy na základě jednání žalovaného v průběhu řízení, které trvalo téměř 2,5 roku, mohla oprávněně nabýt dojmu, že v řízení vedeném žalovaným je možno činit úkony v podstatě libovolnou formou a tyto úkony jsou bez ohledu na formu, kterou žalobkyně zvolí, vždy schopné vyvolat právě ty účinky, které jim žalobkyně přikládala.
73. Pro žalobkyni tak muselo být nepochybně překvapivé, když poté, co v souladu s poučením uvedeným v prvostupňovém rozhodnutí, podala proti tomuto rozhodnutí před uplynutím lhůty zde stanovené opět prostřednictvím e-mailové zprávy námitky a následně jí byla doručena od žalovaného výzva č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34, jejímž prostřednictvím žalovaný žalobkyni upozornil, že aby námitky proti prvostupňovému rozhodnutí byly účinné, musí být podepsané. Žalovaný dále ve výzvě žalobkyni doporučil, aby již uplatněné námitky vytiskla, vlastnoručně podepsala a zaslala na adresu žalovaného,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

informoval ji, že námitky může podat rovněž prostřednictvím datové schránky a vyrozuměl jí o tom, že k nepotvrzeným námitkám se ze zákona nepřihlíží a že v řízení postupuje podle správního řádu, nestanoví-li zákon o finančním arbitrovi jinak. Žalobkyně má pravdu také v tom, že výzva č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 neobsahuje žádnou informaci, do kdy má žalobkyně námitky proti prvostupňovému rozhodnutí ve výzvě uvedeným způsobem podat. Nelze se proto žalobkyni divit, že tak neučinila hned dne 19. 9. 2019 (ve čtvrtek), kdy jí byla výzva č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 doručena, ale až dne 23. 9. 2019 (v pondělí), neboť z obsahu výzvy č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 žalobkyně skutečně nemohla zjistit, že námitky, které uplatnila dne 9. 9. 2019 prostřednictvím e-mailové zprávy nelze považovat za účinně podané a že jí lhůta k účinnému podání námitek proti prvostupňovému uplyne již dne 20. 9. 2019 (v pátek). Soud souhlasí se žalobkyní i v tom ohledu, že žalobkyně jako právní laik přitom sama o těchto skutečnostech o z nich plynoucích důsledcích spočívajících v odmítnutí jejích námitek napadeným rozhodnutím jako opožděných mohla mít jen těžko povědomí.

74. Jakkoliv však soud situaci žalobkyně chápe, uplatněné žalobní námitce nemůže přisvědčit.
75. Již v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 - 70 vyslovil Nejvyšší správní soud závěr, že podání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě - internetu - bez zaručeného elektronického podpisu podle § 37 odst. 4 správního řádu je úkonem způsobilým vyvolat právní účinky jen za podmínky jeho následného doplnění (do 5 dnů) některou z kvalifikovaných forem podání, tj. písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, aniž by přitom bylo nutné k takovému doplnění podatele vyzývat. Od uvedeného závěru se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře nijak neodchýlil.
76. V rozsudku č. j. 4 Ads 5/2012 - 16, na který poukazoval žalovaný, Nejvyšší správní soud právě s odkazem na rozsudek č. j. 9 As 90/2008 - 70 ve věci, která je do značné míry obdobná věci právě projednávané městským soudem, neboť ve věci již se zabýval Nejvyšší správní soud: *„Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 22. 6. 2010, což stvrdila svým podpisem na doručence k zásilce obsahující toto rozhodnutí. Dne 23. 6. 2010 obdržel správní orgán prvního stupně prostřednictvím veřejné datové sítě odvolání, které žalobkyně zaslala bez použití zaručeného elektronického podpisu. Proto byla téhož dne vyzvána k odstranění nedostatku podání a poučena o nutnosti učinit podání písemně nebo ústně do protokolu anebo jej doplnit zaručeným elektronickým podpisem. To však žalobkyně učinila až dne 16. 7. 2010 písemným podáním opatřeným vlastnoručním podpisem.“*
77. Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„pokud stěžovatelka volí cestu komunikace prostou elektronickou cestou, musí počítat s tím, že se bude vyžadovat její další aktivita. Přitom, jak vyplývá i z judikatury, správní orgány nejsou povinny vyzývat podatele k tomu, aby ve lhůtě pěti dnů provedl potvrzení svého podání zákonem stanoveným způsobem. [...] Bylo proto na stěžovatelce, zda bude v uplatňování svých práv aktivní. Ta však potvrzení podání ze dne 23. 6. 2011 učinila až dne 16. 7. 2011 a ani nepožádala o prominutí zmeškání úkonu, takže okolnosti, proč tak učinila později, nejsou relevantní. Není přitom rozhodné, zda stěžovatelka v předchozích případech komunikovala s úřadem práce elektronickou cestou bez zaručeného elektronického podpisu, neboť oproti běžné korespondenci mezi stěžovatelkou a prvoinstančním*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

správním orgánem je nutné trvat na tom, aby úkon, kterým se zahajuje odvolací řízení, byl učiněn zákonem stanoveným způsobem.

Pokud jde o námitky stěžovatelky směřující proti problematickému doručování výzvy k doplnění odvolání zasláno e-mailem dne 23. 6. 2011, Nejvyšší správní soud považuje okolnosti týkající se doručování této výzvy za irelevantní pro souzenou věc. Stěžovatelce vyplývala povinnost doplnit či potvrdit své podání učiněné elektronickou formou bez zaručeného elektronického podpisu přímo ze zákona, tedy z ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu, a proto nebylo povinností správního orgánu vyzývat ji k doplnění či potvrzení jejího podání. Pokud tak správní orgán prvního stupně učinil, bylo to toliko projevem jeho dobré vůle a skutečnost, že si stěžovatelka předmětnou písemnost vyzvedla až po uplynutí lhůty pěti dnů pro doplnění odvolání podaného emailem bez zaručeného elektronického podpisu i po uplynutí lhůty pro podání odvolání některým z relevantních způsobů, nemá právní význam pro způsob počítání odvolací lhůty ani pro posouzení včasnosti podaného odvolání“ (podtržení doplněno zdejším soudem).

78. Obdobně v rozsudku ze dne 20. 4. 2018, č. j. 4 Azs 76/2018 - 39, bod 14 Nejvyšší správní soud opět s odkazem na rozsudek č. j. 9 As 90/2008 - 70 uvedl: „Podle Nejvyššího správního soudu povinnost potvrdit nesprávným způsobem učiněné podání stěžovatelce vyplývala z druhé věty § 37 odst. 4 správního řádu, tedy přímo ze zákona, a prvoinstanční orgán nebyl povinen ji na tuto skutečnost upozornit. Je zřejmé, že lhůta stanovená ve větě druhé § 37 odst. 4 správního řádu v délce trvání pěti dnů vylučuje, že by měl zákonodárce opačný záměr. Ostatně, jakkoliv se Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 - 70, vyjadřoval k otázkám spojeným s elektronickým podáním, z jeho závěrů také vyplývá obecný závěr, že správní orgán není povinen upozornit podatele na povinnost potvrdit podání podle věty druhé § 37 odst. 4 správního řádu“ (podtržení doplněno zdejším soudem).
79. Z právě citované judikatury Nejvyššího správního soudu tedy vyplývá jednoznačný závěr, že pouze podání, které je učiněno formou stanovenou v § 37 odst. 4 správního řádu, tedy písemně, ústně do protokolu či v elektronické podobě (viz § 6 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce nebo § 18 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů) nebo je alespoň do 5 dní v takové formě doplněno, je způsobilé zahájit řízení o opravném prostředku.
80. Z této judikatury také vyplývá jednoznačný závěr, že správní orgány nejsou povinny účastníka řízení vyzývat k tomu, aby své podání, které učinil jinou formou, tedy například i e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu, doplnil či potvrdil zákonem požadovanou formou. Nejedná se totiž o jejich zákonnou povinnost, ale taková výzva je pouze „*projevem dobré vůle*“ příslušného správního orgánu. Pokud správní orgány takovou výzvu neučiní, nelze tudíž jejich jednání považovat za nezákonné (např. pro rozpor se základními zásadami činnosti správních orgánů, mezi něž patří i zásada poučovací a princip dobré správy). Z právě uvedeného ovšem na základě argumentu *a maiori ad minus* rovněž vyplývá, že pokud správní orgán účastníka řízení k doplnění či potvrzení takové podání přesto vyzvou, nelze jim vytýkat formu, jakou tak učiní (zda prostřednictvím provozovatele poštovních služeb či prostřednictvím e-mailové zprávy), ani to zda tak učiní ihned poté, co zjistí, že účastník řízení pro své podání zvolil formu, která není způsobilá řízení o opravném prostředku iniciovat. Správní orgány taktéž nejsou povinny účastníka řízení poučovat, v jaké lhůtě, ať již od doručení příslušné výzvy správního orgánu či od

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

odeslání podání, které účastník učinil jinou, než zákonem požadovanou formou, má takové své podání doplnit či potvrdit, aby vyvolalo požadované účinky, a jaké mohou být následky, pokud své podání odpovídajícím způsobem nedoplní či nepotvrdí.

81. Závěry uvedené v předchozích odstavcích se podle názoru soudu plně uplatní i v řízení vedeném podle zákona o finančním arbitrovi. Zákon o finančním arbitrovi neobsahuje speciální úpravu týkající se podání i v tomto řízení se tak uplatní právní úprava obsažená ve správním řádu (viz bod 66 tohoto rozsudku). Řízení o námitkách proti nálezů finančního arbitra ve smyslu § 16 zákona o finančním arbitrovi tak bude zahájeno pouze v případě, že účastník řízení podá v 15denní lhůtě stanovené v 16 odst. 1 tohoto zákona proti nálezů námitky způsobem stanoveným v § 37 odst. 4 větě první správního řádu, popř. námitky podané v jiné formě v 5 denní lhůtě vyplývající z § 37 odst. 4 věty druhé správního řádu stanoveným způsobem doplní či potvrdí.
82. Z žádného ustanovení zákona o finančním arbitrovi taktéž nevyplývá, že by byl žalovaný na rozdíl od jiných správních orgánů povinen ze své iniciativy vyzývat účastníky řízení, aby podání učiněné v jiné formě, než která je vyžadovaná § 37 odst. 4 správního řádu, v zákonem stanovené pětidenní lhůtě odpovídajícím způsobem doplnili či potvrdili, informovat je o lhůtách, kdy tak mají učinit a poučoval je o následcích spojených s nesplněním této zákonem stanovené povinnosti. Taková povinnost žalovanému skutečně nevyplývá ani z § 21 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi, jak namítal žalovaný ve svém vyjádření. Podle tohoto ustanovení žalovaný je sice povinen poskytovat navrhovatelům pomoc v souvislosti se zahájením řízení, zejména při sepsání, podání nebo doplnění návrhu, a kdykoli v průběhu řízení, avšak pouze na jejich žádost. O povinnosti žalovaného odpovídajícím způsobem poučit navrhovatele, jakožto jednoho z účastníků řízení, o nutnosti učinit doplnit či potvrdit podání, které neučinil ve formě dle § 37 odst. 4 větě první správního řádu ve lhůtě do 5 dnů ode dne, kdy takové podání učinil v jiné formě, by tak bylo možno hovořit pouze v případě, že by byl žalovaný o takovou pomoc požádán. Teprve v takovém případě by také bylo možno řešit otázku, jakou formou má být tato pomoc poskytnuta, zda v rámci této pomoci má také žalovaný takovému účastníkovi poskytovat poučení jakým způsobem a v jakých lhůtách má být podání doplněno či potvrzeno a jak rozsáhlé a důkladné by takové poučení mělo být.
83. Žalobkyně se však v souvislosti podáním námitek proti prvostupňovému rozhodnutí na žalovaného s žádostí o pomoc ve smyslu § 21 odst. 5 správního řádu neobrátila. Žalovaný tudíž nebyl povinen žalobkyni pomoc v souvislosti s podáním námitek poskytovat a tedy ani žalobkyni tuto výzvu zasílat. Žalovanému tak nelze ani vytýkat, že výzva nebyla žalobkyni dostatečně srozumitelná a že jejího obsahu nemohla zjistit, do kdy má úkon spočívající v podání podepsaných námitek učinit, respektive, že tímto úkonem již v době, kdy jí byla výzva č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 doručena, nemůže dosáhnout toho, aby její e-mailová zpráva ze dne 9. 9. 2019 mohla být považována za řádně podané námitky proti prvostupňovému rozhodnutí. Žalobkyně se na žalovaného navíc neobrátila ani poté, co výzvu č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 obdržela, nepožádala ho o vysvětlení jejího obsahu či o pomoc při učinění podání, k němuž byla jejím prostřednictvím vyzvána. Ve vztahu k projednávané věci tak soudu nezbyvá než konstatovat, že žalovaný tím, že žalobkyni ve výzvě č. j. FA/SR/ZP/273/2017 - 34 nepoučil o následcích nepodání námitek proti

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

prvostupňovému rozhodnutí ve formě stanovené v § 37 odst. 4 správního řádu, resp. o následcích jejich nedoplnění či nepotvrzení touto formou, nepochybil.

84. Jelikož žalobkyně své podání, které učinila dne 9. 9. 2019 prostřednictvím e-mailové zprávy ve lhůtě do 5 dnů, tedy do 16. 9. 2019, způsobem stanoveným v § 37 odst. 4 správního řádu nedoplnila, nemohlo být tímto podáním zahájeno řízení o námitkách žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí. Lhůta v délce 15 dní pro podání námitek tak žalobkyni dále běžela, a to až do dne 20. 9. 2019. Protože však žalobkyně vytištěné a podepsané námitky, tedy námitky podané ve formě vyžadované § 37 odst. 4 správního řádu, podala k poštovní přepravě až dne 23. 9. 2019 tato lhůta žalobkyni uplynula marně, a tyto námitky žalobkyně podala opožděně. Žalovaný tudíž nemohl postupovat jinak, než tak, že tyto opožděné námitky podle § 92 odst. 1 správního řádu zamítl.
85. Tato žalobní námitka tedy není důvodná.
86. V replice k vyjádření žalovaného ze dne 4. 2. 2020, které byla soudu doručena prostřednictvím datové schránky téhož dne, žalobkyně uplatnila námitku, že poučení o oprávném prostředku v prvostupňovém rozhodnutí je neúplné, neboť neobsahuje informaci, který správní orgán o něm rozhoduje, což jej činí neúplným. Proto podle žalobkyně došlo k v souladu s § 83 odst. 2 správního řádu k prodloužení lhůty pro podání námitek. Žalobkyně tudíž podala námitky proti prvostupňovému rozhodnutí řádně a včas, avšak žalovaný je přesto zamítl jako opožděné.
87. Soud se ztotožňuje s názorem žalovaného a osoby zúčastněné na řízení, že žalobkyně tuto žalobní námitku uplatnila až v replice ze dne 4. 2. 2020, neboť podaná žaloba neobsahuje ani zárodek žalobního bodu, v němž by žalobkyně poukazovala na nesprávnost či neúplnost poučení o oprávném prostředku, na včasnost podaných námitek proti prvostupňovému rozhodnutí, či na nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu nesprávného posouzení opožděnosti žalobkyní uplatněných námitek. Tuto žalobní námitku proto nelze považovat za rozvinutí žalobní bodu uplatněného již v žalobě. Žalobkyně v podané žalobě totiž toliko namítala, že nebyla žalovaným poučena o formě, v níž je nutno námitky podat a o existenci zákonných lhůt, v níž musí námitky podané v jiné formě doplnit či potvrdit.
88. Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. platí, že žalobce může rozšířit žalobu o další žalobní body jen v lhůtě po podání žaloby. Žalobkyni bylo napadené rozhodnutí doručeno dne 29. 10. 2019. Žalobkyně námitku týkající se neúplného poučení v prvostupňovém rozhodnutí uplatnila poprvé až v replice doručené soudu dne 4. 2. 2020, uplatnila ji tedy nepochybně až po lhůtě pro podání žaloby, jež činí dva měsíce od doručení písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Jelikož soud neshledal, že by v posuzované věci byly dány takové výjimečné okolnosti, které by odůvodňovaly prolomení omezení vyplývajícího z § 71 odst. 2 s. ř. s. (jednou z výjimek, kdy se omezení vyplývající z § 71 odst. 2 s. ř. s. neuplatní, je např. změna judikatury, která by otevřela žalobci novou cestu k ochraně jeho práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2007, č. j. 2 Afs 57/2007 - 92, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73)) a ostatně ani žalobkyně nic takového v žádném ze svých podání

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

netvrdila, soud provažuje tuto žalobní námitku za opožděně uplatněnou, a tudíž k ní při posuzování důvodnosti žaloby nemohl přihlížet.

89. Soud však považuje přesto za vhodné se k této námitce nad rámec řádně a včas uplatněného žalobního bodu stručně vyjádřit.
90. Zákon o finančním arbitrovi neupravuje komplexně obsahové náležitosti nálezu, pouze v § 15 odst. 3 uvádí, že nález obsahuje výrok, odůvodnění a poučení o námitkách. Je tedy zřejmé, že v souladu s § 24 zákona o finančním arbitrovi je nutno také v tomto případě aplikovat příslušná ustanovení správního řádu včetně § 68 odst. 5, jenž stanoví, že v poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává. Jak již bylo uvedeno výše (viz bod 66 tohoto rozsudku), také v řízení o námitkách se uplatní ustanovení správního řádu upravující řízení o odvolání. V řízení o námitkách tudíž není ani vyloučena aplikace § 83 odst. 2 správního řádu, dle něhož v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 68 odst. 5 lze odvolání podat do 15 dnů ode dne oznámení opravného usnesení podle § 70 věty první, bylo-li vydáno, nejpozději však do 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.
91. Již v rozsudku ze dne 22. 7. 2014, č. j. 11 A 70/2011 - 54 dospěl zdejší soud k závěru, že z dikce § 83 odst. 2 správního řádu vyplývá, že k prodloužení odvolací lhůty dochází přímo ze zákona. Jestliže je poučení správního rozhodnutí neúplné, automaticky platí tudíž lhůty podle § 83 odst. 2 správního řádu. Toto ustanovení tak neumožňuje správnímu orgánu ani soudu posuzovat otázku, zda neúplnost poučení mohla přímo zasáhnout do práv účastníka řízení. Tyto závěry zdejšího soudu nebyly nijak zpochybněny ani judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 5 As 107/2013 - 38 a ze dne 26. 1. 2021, č. j. 4 Ads 223/2020 - 113, bod 21).
92. Z uvedeného je zřejmé, že pokud by prvostupňové rozhodnutí skutečně obsahovalo nesprávné či neúplné poučení, mělo by to bez dalšího za následek prodloužení lhůty pro podání námitek a námitky podané žalobkyní k poštovní přepravě by tak byly nepochybně podány včas.
93. Podle názoru žalobkyně poučení uvedené v prvostupňovém rozhodnutí neobsahuje údaj o tom, který správní orgán o námitkách rozhoduje. Žalovaný je naopak přesvědčen, že toto poučení obsahuje veškeré zákonem požadované náležitosti.
94. Prvostupňové rozhodnutí obsahuje poučení následujícího znění: *„Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.“* Je tedy zřejmé, že poučení ve smyslu § 68 odst. 5 správního řádu je obsaženo v první větě poučení, která zní: *„Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

95. Otázkou náležitosti poučení stanovených v § 68 odst. 5 správního řádu, se ve své judikatuře opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, který se k této otázce vyjadřoval právě například v rozsudcích, z nichž citoval ve svých vyjádřeních žalovaný.
96. V rozsudku č. j. 3 As 2/2008 - 152 posuzoval Nejvyšší správní soud náležitosti poučení, v němž prvostupňový správní orgán uvedl, že *„proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení k odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Karlovarského kraje podáním u zdejšího správního orgánu.“* Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku konstatoval, že *„poučení splňovalo všechny požadované náležitosti, neuvádělo žádné nesprávné či mylné údaje. Byla z něj zcela zřejmá nejen lhůta k podání odvolání, ale také to, u kterého orgánu je třeba odvolání podat a který správní orgán o odvolání rozhoduje. [...] Stěžovatel tak byl prvoinstančním orgánem zcela jasně poučen o tom, který správní orgán bude o odvolání rozhodovat (resp. ke kterému správnímu orgánu se lze odvolat) a u kterého správního orgánu je třeba odvolání podat („podáním u zdejšího správního orgánu“).“*
97. V rozsudku č. j. 3 As 85/2012 - 18 posuzoval Nejvyšší správní soud náležitosti poučení, jehož první věta zněla: *„Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu Libereckého kraje, podáním u zdejšího správního orgánu.“* Také v tomto rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„poučení o možnosti podat odvolání bylo součástí rozhodnutí správního orgánu prvního stupně doručeného stěžovateli, obsahovalo všechny náležitosti podle § 68 odst. 5 správního řádu a nebylo ani v ničem nesprávné“* a odkázal na příslušnou část odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 8. 2012, č. j. 63 A 3/2012 - 46, s nímž se plně ztotožnil. V této části odůvodnění rozsudku č. j. 63 A 3/2012 - 46 je pak uvedeno, že ze znění poučení *„zcela zřetelně a bez odůvodněných pochybností vyplývá [...] a) lhůta k podání odvolání a od kdy počíná běh lhůty, b) kdo o odvolání rozhoduje a c) ke kterému správnímu orgánu se odvolání podává. K bodu c) lze jen dále uvést, že odvoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno Městským úřadem v Novém Boru a termín: „podáním u zdejšího správního orgánu“ se zcela logicky (gramaticky užitím čárky) váže na úřad, který rozhodnutí vydal.“*
98. Konečně v rozsudku č. j. 5 As 73/2013 - 79 se Nejvyšší správní soud vyjadřoval k náležitostem poučení, formulovaného tak, že je proti prvostupňovému rozhodnutí je možné se odvolat *„do 15 dnů ode dne jeho oznámení k Magistrátu hlavního města Prahy podáním u Úřadu městské části Praha 13, odboru stavebního“* a opět konstatoval, že *„poučení obsažené v rozhodnutí správního orgánu I. stupně obsahuje veškeré náležitosti uvedené v ustanovení § 65 odst. 5 správního řádu.“*
99. Dále v rozsudku ze dne 16. 7. 2015, č. j. 7 Azs 116/2015 - 26 Nejvyšší správní soud posuzoval, zda veškeré náležitosti obsahuje poučení následujícího znění: *„Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 81 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., podat u Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, Křížkova 12, Praha 8, odvolání k Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie a to podle ustanovení § 169 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění má vždy odkladný účinek“* a uzavřel: *„Podle názoru Nejvyššího správního soudu předmětné poučení obsahuje všechny zákonné náležitosti ve smyslu ust. § 68 odst. 5 správního řádu, tj. včetně údajů o správním orgánu, u kterého se odvolání podává, přičemž k jeho identifikaci stačilo pečlivé přečtení*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

poučení při zachování základní míry pozornosti. Pokud takovou pozornost stěžovatel čtení poučení nevěnoval, následky toho musí přičíst sám sobě. Z poučení je jednoznačně zřejmé, u kterého správního orgánu mělo být odvolání podáno. Z hlediska zákonných náležitostí tedy nelze poučení nic vytknout.“

100. Z uvedeného je zřejmé, že co se týče obsahu poučení o opravném prostředku, správní soudy formulaci, že proti rozhodnutí „se lze odvolat k“, či „lze podat odvolání k“ apod. doplněnou o označení příslušného nadřízeného správního orgánu vykládají obvykle tak, že představuje v rámci poučení dle § 68 odst. 5 správního řádu údaj o tom, kdo o podaném odvolání rozhoduje, nikoliv o tom, u kterého správního orgánu se odvolání podává. Z uvedeného je rovněž zřejmé, že informace o tom, u kterého správního orgánu se odvolání podává, je naproti tomu správními soudy obvykle přisuzována formulaci „podáním u“, či „lze podat u“ apod. doplněné o označení orgánu, který ve věci rozhodl v prvním stupni.
101. Bylo-li tedy poučení v prvostupňovém rozhodnutí formulováno tak, že „Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 **podat** písemně odůvodněné námitky **k finančnímu arbitrovi**,“ (zvýraznění doplněno soudem), je z něho s ohledem na uvedené podle zdejšího soudu zřejmé, který správní orgán bude o podaných námitkách rozhodovat, tedy že jím bude opět finanční arbitr. Lze tedy uzavřít, že žalobkyní vytýkanou vadu poučení prvostupňového rozhodnutí neobsahuje. Jelikož jinou vadu tohoto poučení žalobkyně, a to ani opožděně, nenamítala, soud se otázkou, zda toto poučení splňuje i ostatní náležitosti stanovené v § 68 odst. 5 správního řádu nezabýval.

XI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

102. Žalobkyně v podané žalobě namítala, ji žalovaný v rozporu se správním řádem a zákonem o finančním arbitrovi nepoučil, že námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného nelze podat pouze prostřednictvím prosté e-mailové zprávy bez zaručeného elektronického podpisu a že takto podané námitky musí být potvrzeny ve lhůtě 5 dnů stanovené v § 37 odst. 4 správního řádu zde uvedeným způsobem, tedy písemně, ústně do protokolu či v elektronické podobě, a do kdy tak musí učinit, neboť jen v takovém případě mohou vyvolat žalobkyní požadovaný účinek spočívající ve věcném přezkoumání prvostupňového rozhodnutí žalovaným v řízení o námitkách. Tento postup žalovaného způsobuje podle žalobkyně i nezákonnost napadeného rozhodnutí, jímž žalovaný námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí jako opožděné zamítl. Soud této námitce žalobkyně nepřisvědčil. Zákon o finančním arbitrovi neobsahuje speciální úpravu týkající se způsobu, jakým mají účastníci řízení činit v řízení před finančním arbitrem svá podání. Také v řízení před finančním arbitrem se proto v případě podání uplatní právní úprava obsažená ve správním řádu. Řízení o námitkách žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí ve smyslu § 16 zákona o finančním arbitrovi tak mohlo být zahájeno pouze v případě, že by žalobkyně podala v 15denní lhůtě stanovené v 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi proti prvostupňovému rozhodnutí námitky způsobem stanoveným v § 37 odst. 4 věť první správního řádu, popř. námitky podané v jiné formě v 5 denní lhůtě vyplývající z § 37 odst. 4 věty druhé správního řádu stanoveným způsobem doplní či potvrdí. Žalobkyně v zákonem stanovené lhůtě a zákonem stanoveným způsobem námitky proti prvostupňovému rozhodnutí nepodala. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 5. 9. 2019 a žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

brojila proti prvostupňovému rozhodnutí prostřednictvím e-mailové zprávou ze dne 9. 9. 2019, kterou doplnila podáním v listinné podobě až dne 25. 9. 2019, tedy po lhůtě pro podání námitek. Z žádného ustanovení zákona o finančním arbitrovi přitom nevyplývá, že by byl žalovaný povinen ze své iniciativy poučovat žalobkyni, aby námítka proti prvostupňovému rozhodnutí, které podala v jiné formě, než která je vyžadována § 37 odst. 4 správního řádu, v zákonem stanovené pětidenní lhůtě odpovídajícím způsobem doplnila či potvrdila, informovat ji o lhůtách, kdy tak může učinit, nebo ji poučovat o následcích spojených s nesplněním této zákonem stanovené povinnosti. Žalovaný tedy nepochybil, pokud žalobkyni nepoučil, že námítka proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného nelze podat pouze prostřednictvím prosté e-mailové zprávy bez zaručeného elektronického podpisu, ale že pokud tak stane, je nezbytné takto podané námítka potvrdit ve lhůtě 5 dnů stanovené v § 37 odst. 4 správního řádu a náležitou formou. Jelikož soud žalobkyni uplatněnou námítku neshledal důvodnou a ani neshledal žádnou vadu napadeného rozhodnutí, k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a pro kterou by bylo potřeba napadené rozhodnutí zrušit. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

103. Výrok o nákladech řízení účastníků je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Právo na náhradu nákladů proto nemá ani jeden z nich.
104. Výrok o nákladech řízení osoby zúčastněné na řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s., dle něž má osoba zúčastněná na řízení právo jen na náhradu těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem. Jelikož soud v nyní projednávané věci osobě zúčastněné na řízení žádné povinnosti neuložil, nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. října 2022

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.